

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 14 lutego 2014 r.

**w przedmiocie możliwości wykonywania czynności orzeczniczych przez sędziów
delegowanych na podstawie art. 77 § 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku
– Prawo o ustroju sądów powszechnych do pełnienia czynności
w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury**

Krajowa Rada Sądownictwa wyraża stanowisko, że sędziowie delegowani do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury nie mogą pełnić w czasie delegowania funkcji orzeczniczych.

Rada przede wszystkim zwraca uwagę na wiążący charakter orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 15 stycznia 2009 r., K 45/07, w którym Trybunał wyraźnie orzekł o niezgodności z Konstytucją przepisu dopuszczającego łączenie przez sędziego funkcji orzekania z wykonywaniem czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP). Jeżeli uwzględni się sentencję powyższego wyroku oraz jego obszerne uzasadnienie, to należy przyjąć, że także w obecnym stanie prawnym niedopuszczalne jest łączenie przez sędziego czynności orzeczniczych z wykonywaniem czynności (w ramach delegowania) w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury jako jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości i przez niego nadzorowanej.

Zakres nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad Szkołą wynika bezpośrednio z licznych przepisów ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Niezależność KSSiP, mająca rzekomo wynikać z przyznania jej osobowości prawnej, jest pozorna.

W toku procesu legislacyjnego Sejmu VI kadencji (druk nr 3655) w zakresie projektowanego art. 77 § 2b ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadzono regulację, która pozostaje w zgodzie z argumentacją przedstawioną w powołanym orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego. Pierwotnie proponowana treść przepisu zawężała zakres wyłączenia, przewidując, że: „Sędzia nie może łączyć funkcji orzekania z wykonywaniem czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce

organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, z wyłączeniem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.” Uzasadnienie projektu zmian w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych, dopuszczając taką możliwość, stwierdzało, że czynności wykonywane przez sędziego w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury „nie mieszczą się w zakresie zadań władzy wykonawczej, a zatem nie ma powodów, które wymagałyby wyłączenia ich w tym czasie od sprawowania wymiaru sprawiedliwości”. Formułując takie uzasadnienie propozycji umożliwienia orzekania sędziom delegowanym do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, nie uwzględniono uwarunkowań ustrojowych tej jednostki i jej faktycznego silnego podporządkowania Ministrowi Sprawiedliwości.

W ostatecznie przyjętym brzmieniu, obecnie obowiązującym, przepis ten nie przewiduje już możliwości łączenia funkcji orzekania przez sędziego z wykonywaniem czynności administracyjnych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Oznacza to, że ustawodawca świadomie nie przewidział żadnych wyłączeń od zakazu łączenia czynności orzeczniczych z delegowaniem do jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, w szczególności wyłączenie takie nie dotyczy delegowania sędziego do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Obowiązujące brzmienie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury określa szeroki zakres uprawnień nadzorczych Ministra Sprawiedliwości, co przesądza – w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa – o niedopuszczalności łączenia czynności orzeczniczych z wykonywaniem czynności w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Minister Sprawiedliwości z mocy art. 1 ust. 3 tej ustawy sprawuje bowiem nadzór nad tą jednostką w zakresie jej działania zgodnie z przepisami ustawowymi i statutem, a także – zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy – sprawuje nadzór merytoryczny nad aplikacjami. Przedstawicielowi władzy wykonawczej zagwarantowano szereg innych uprawnień, które pozwalają na stwierdzenie, że Minister Sprawiedliwości w nadzoruje Szkołę.

Rozpoczęte prace legislacyjne nad zmianami w ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (druk sejmowy nr 1996, druk senacki nr 535) skłaniają do przyjęcia, że wykonywanie czynności w ramach delegowania do tej jednostki, jako wykonywanie obowiązków na rzecz władzy wykonawczej, wyklucza możliwość jednoczesnego orzekania przez sędziego delegowanego. Przewidziane w tych projektach ustaw dalsze poszerzenie uprawnień Ministra Sprawiedliwości przeczy tezie o autonomii czy daleko posuniętej odrębności Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Przyjęcie niedopuszczalności łączenia przez sędziego funkcji orzeczniczych

z wykonywaniem czynności w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury pozwoli na respektowanie zasady podziału i równowagi władzy, odrębności władzy sądowniczej, zasady niezależności sądów oraz standardów demokratycznego państwa prawa, zapobiegając zacieraniu się różnic między wykonywaniem wymiaru sprawiedliwości a pracą na rzecz władzy wykonawczej – zgodnie z argumentacją wyrażoną przez Trybunał Konstytucyjny¹.

---

¹ „W wypadku delegowania sędziego do czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości i jednostkach organizacyjnych podległych albo nadzorowanych przez tego ministra powstaje uzasadniona wątpliwość, czy sędzia wykonujący czynności w ramach systemu władzy wykonawczej jest niezawisły” – por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15 stycznia 2009 r., sygn. akt K 45/07.